

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto

Vastauksia hallitusneuvotteluiden 8.2-jaoston esittämiin lisäselvityspyyntöihin

1. Tarve/mahdollisuudet tarkistaa rikesakkoja ATI-kehityksen mukaisesti

Kiinteämääräisiä sanktioita sovelletaan pääasiassa vakavuudeltaan melko vähäisiin, monesti varsin yleisiin rikkomuksiin. Ajatuksena on, että erityisesti vähäisissä massarikkomuksissa on oikeuden- ja tarkoituksenmukaista lähteä vähäisestä kiinteämääräisestä seuraamuksesta, joka on lähtökohtaisesti summaarisessa menettelyssä määrättävissä ja yleensä kaikkien suoritettavissa. Rikosoikeudellisen järjestelmän puolella tällainen kiinteämääräinen seuraamus on rikesakko.

Rikesakkorikkomuksista säädetään niistä annetussa laissa (laki rikesakkorikkomuksista, 986/2016). Säädetäessä uusi tieliikennelaki (729/2018) liikenne rikkomukset siirrettiin rikesakoilla sanktioitavista rikoksista liikennevirhemaksulla sanktioitaviksi hallinnollisiksi delikteiksi. Liikenne rikkomuksista määrätty rikesakot (ylinopeudesta 140, 170 tai 200 euroa) muodostivat ehdottoman valtaosan määrättyistä rikesakkoseuraamuksista. Uudistuksen jälkeen rikesakkorikkomuksiksi ovat jääneet enää kalastonhoitomaksua koskeva rikkomus, järjestykselliset rikkomukset, toisen vahingoittamiseen soveltuvia esineitä ja aineita koskevat rikkomukset, roskaamiskiellon vähäinen rikkomus ja alkoholirikkomukset. Jäljelle jääneiden rikesakkorikkomusten euromäärät ovat 40—100 euroa.

Vuonna 2017 liikenne rikkomusten kuulussa rikesakkojärjestelmän piiriin määrättiin 324 132 rikesakkoa, joiden yhteinen euromäärä oli 50 236 375 euroa (keskimäärin 155 euroa/rikesakko). Vuonna 2021 määrättiin enää 1 988 rikesakkoa, joiden yhteinen euromäärä oli 164 523 euroa (keskimäärin 83 euroa/rikesakko).

Rikesakkojen määristä säädetään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa, eikä siinä säädetä erityisestä mekanismista niiden muuttamiseksi, jolloin niiden muuttaminen tapahtuu muuttamalla rikesakkorikkomuksista annettua lakia. Rikesakkojen rahamäärien nopealle ja toistuvalla muuttamisella ei ole ollut tarvetta, eikä mainittu rikesakkojen määrän muuttaminen lailla ole muutoinkaan ollut rikosoikeudellisesta näkökulmasta ongelmallinen. Päinvastoin, se toteuttaa hyvin laillisuusperiaatteen vaatimuksia ja on informatiivinen.

Periaatteellista estettä esimerkiksi indeksin hyödyntämiseen rikesakkorikkomusten määrän muuttamiseksi ei lainsäädäntöteknisesti sinänsä ole, kunhan sääntelytapa täyttää legaliteettiperiaatteen asettamat edellytykset.

Rikesakkomäärien korottamisen perusteena eivät kuitenkaan voi olla ainakaan yksinomaan fiskaaliset intressit (ks. PeVL 9/2016 vp ja PeVL 61/2014 vp). Sama

koskee päiväsakkorangaistusta. Indeksien hyödyntämiseen rikesakkorikkomusten määrien tarkistamiseksi ei edellä todetuin tavoin ole rikosoikeudellista järjestelmään perustuvaa tarvetta.

Rikesakkojen rahamäärän sitominen ATI-kehitykseen vähentäisi rikesakkoseuraamuksen luonnetta kiinteämääräisenä sakkorangaistuksena ja merkitsisi sen jonkinlaista lähentymistä päiväsakkojärjestelmän suuntaan. Tämä ei sellaisenaan välttämättä olisi ongelmallista. Merkittävää joka tapauksessa olisi, että omaksuttaessa po. tarkistamistapa kiinteämääräinen rikesakko menettäisi informatiivista ja pedagogista luonnettaan, kun sanktiomäärät vaihtelisivat eivätkä olisi nykyiseen tapaan laista suoraan ilmeneviä kiinteitä tasasummia. Samat näkökohdat koskevat lähtökohtaisesti myös lieviä kiinteämääräisiä hallinnollisia sanktiomaksuja.

Jos rikesakkoja on tarpeen tarkistaa tulokehityksen mukaisesti, on tarkistus indeksiin sitomisen sijaan perusteltua toteuttaa kertakorotuksella.

Rikesakkojen viimeisimmän korotuksen (1.9.2015) jälkeen ansiotasoindeksi 1964=100 on noussut noin 13 % (2015Q3 3098 pistettä, 2022Q4 ennakkotieto 3510 pistettä). 40 euron rikesakossa (2021: 741 kpl) ansiotason kehityksen mukainen korotus voisi siten olla 5 euroa ($3510/3098 \cdot 40 \text{ e} \approx 45,32 \text{ e}$) ja 70 ja 100 euron rikesakoissa (2021: 484 ja 329 kpl) 10 euroa ($3510/3098 \cdot 70 \text{ e} \approx 79,30 \text{ e}$; $3510/3098 \cdot 100 \text{ e} \approx 113,30 \text{ e}$).

Määrätty rikesakkokertymä voisi siten kasvaa enintään $741 \cdot 5 \text{ e} + 484 \cdot 10 \text{ e} + 329 \cdot 10 \text{ e} \approx 12\,000 \text{ e}$ **vuodessa**, todellinen kertymä perintätuloksesta riippuen käytännössä vähemmän.

ATI-kehityksen mukaisella korotuksella ei siten olisi olennaisia taloudellisia vaikutuksia.

2. Mahdollisuudet suhteuttaa päiväsakkojen määrä yleiseen ansiotulokehitykseen

Vuonna 2021 tuomittiin 35 727 päiväsakkorangaistusta, joiden euromäärä oli 18 430 476 euroa, vahvistettiin 36 221 rangaistusvaatimusta, joiden euromäärä oli 11 750 988 euroa ja annettiin 95 376 sakkomääräystä, joiden euromäärä oli 22 361 015 euroa.

Päiväsakkorangaistus perustuu kahteen tekijään: rikoksen moitittavuutta osoittavaan päiväsakkojen lukumäärään ja tekijän taloudellista asemaa ilmentävään päiväsakon rahamäärään, joiden tulosta muodostuu päiväsakkorangaistuksen kokonaisrahamäärä.

Päiväsakkojen lukumäärä on yleensä 1–120, usean rikoksen tapauksessa yleensä 1–240. Kohtuullisena päiväsakon rahamääränä on rikoslain mukaan pidettävä yhtä kuudeskymmenesosaa sakotettavan keskimääräisestä kuukausitulosta, josta on vähennetty valtioneuvoston asetuksella määriteltävät verot ja maksut sekä kiinteä peruskulutusvähennys.

Kuukausitulon laskemisen ensisijaisena perusteena ovat sakotettavan verotuksen mukaiset nettotulot. Asetuksessa päiväsakon rahamäärästä (609/1999) säädetään tarkemmin kuukausitulon laskemisen perusteena käytettävästä verotuksesta, keskimääräisen kuukausitulon laskemisesta, päiväsakon rahamäärän pyöristämisestä, peruskulutusvähennyksen suuruudesta (255 euroa), elatusvelvollisuuden huomioon ottamisesta sekä päiväsakon vähimmästä rahamäärästä (6 euroa).

Koska lähtökohtana ovat verotustiedot ja niiden mukaiset nettotulot, päiväsakon rahamäärä seuraa automaattisesti sakotettavien tulokehitystä ja kulloistakin verolainsäädäntöä. Sakkojen rahamäärä on siten sakotettavien maksukyvyyn näkökulmasta aina ajan tasalla ilman sakon määrää koskevia sääntelymuutoksia tai indeksejä. Tarvetta tai perusteita erilliselle ATI-tarkistukselle ei ole.

3. Rikosuhrimaksu ja ansiokehitys

Rikosuhrimaksuissa asiamäärät ovat suuret, summat pienet ja perintäprosentti matalahko (noin 75 %). Vuonna 2021 Oikeusrekisterikeskukselle tuli täytäntöön pantavaksi noin 125 309 rikosuhrimaksua, euromäärältään 5 950 560 e. Vuonna 2021 rikosuhrimaksujen täytäntöön panon kokonaiskertymä oli 4 516 013,38 euroa. Suurin osa rikosuhrimaksuista arvioitiin lakia valmisteltaessa määrättäväksi tieliikenne rikosten yhteydessä.

Saapuneet rikosuhrimaksut ja rikosuhrimaksuille kertyneet eurot vuosittain (lähde: Oikeusrekisterikeskus)

Saapuneet rikosuhrimaksut

Maksukertymät

Vuosi	Lkm	[€]	Vuosi	[€]
2016	tietoja ei saatavilla			
2017	83 007	3 745 280	2017	2 291 751,36
2018	108 288	5 312 840	2018	3 342 880,92
2019	107 190	5 467 320	2019	3 450 595,89
2020	120 364	5 981 640	2020	3 985 418,81
2021	125 309	6 347 240	2021	4 516 013,38
2022	117 462	5 950 560	2022	4 268 802,27

Oikeusrekisterikeskuksen oikeusministeriölle säännöllisesti toimittamat rikosuhrimaksutilastot ovat Rajsa-perintäjärjestelmään tehtyjä vakio tilastoja. Niistä ei ole selvitettävissä tietoja siitä, paljonko vuoden aikana määrättyistä ja kertyneistä rikosuhrimaksuista on ollut 40 euron ja 80 euron maksuja tai paljonko maksuista on ollut oikeushenkilölle määrättyjä ja kertyneitä 800 euron maksuja. Myöskään Rajsa-raportoinnin tilastokannasta ei näitä tietoja ole poimittavissa.

Rikosuhrimaksun (1.12.2016) käyttöönoton jälkeen ansiotasoindeksi on noussut noin 12 prosenttia (2016Q4 3130 pistettä, 2022Q4 ennakkotieto 3510 pistettä). Vastaava korotus luonnollisten henkilöiden rikosuhrimaksuihin olisi 40—>45 e ja 80—>90 e.

Tämä merkitsisi vuoden 2021 kokonaiskertymätiedolla noin 700 000 euron korotusta. Rikosuhrimaksujen perintäprosentti (75 %) huomioon ottaen lisätuotto olisi **noin 500 000 e vuodessa**.

Ansiotuloindeksi ei kuitenkaan välttämättä sovellu korotuksen pohjaksi ottaen huomioon, että käytettävissä olevien tietojen valossa **tuomittavien tulot eivät ole kehittyneet sen mukaisesti**. Esimerkiksi tuomioistuimessa sakkoon tuomittujen keskimääräinen päiväsakon rahamäärä ei ole vuodesta 2016 noussut ollenkaan, sitä vastoin minimipäiväsakkojen eli kaikista köyhimpien osuus on noussut muutamalla prosenttiyksiköllä. Tämä viittaa siihen, että ainakin sakkoon tuomittujen nettotulot ovat pikemminkin laskeneet. Vankeuteen tuomituilla tilanteen ei voida olettaa olevan parempi.

Jos rikosentekijälle määrättäviä rikosuhrimaksuja korotettaisiin ansiotuloindeksin pohjalta, olisi kokonaisuus huomioon ottaen tarkistettava myös oikeushenkilölle määrättävän rikosuhrimaksun korottamisen perusteita.

Fiskaalisilla perusteilla seuraamuksia ei kuitenkaan saa korottaa (PeVL 61/2014 vp), joten rikosuhrimaksun korottamisen tavoitteena ei voi olla tuottojen kasvattaminen valtion menojen kattamiseksi.

* * *

Liitteenä muistio, jossa kuvataan yksityiskohtaisemmin Rikosuhripäivystyksen ja Mieli ry:n roolia rikosuhreille tarkoitettujen palveluiden tuottamisessa.

Rikosuhripalveluiden rahoitusta osana OM:n ja sen hallinnonalan budjettia käsitellään tarkemmin jaostolle myöhemmin tällä viikolla toimitettavassa lisäselvityksessä.

4. Yhteisen vankeusrangaistuksen enimmäiskeston pidentäminen 15 vuodesta 18 vuoteen

Rikoslain 7 luvussa säädetään yhteisen rangaistuksen määrittämisestä useasta rikoksesta. Yhteisen vankeusrangaistuksen asteikko ylittää vakavimman tuomittavana olevan yksittäisen rikoksen rangaistusasteikon. Yhteisen vankeusrangaistuksen asteikko muodostetaan soveltamalla kahta laskentatapaa ja valitsemalla niistä lievempään tulokseen johtava. Ensimmäisen laskentatavan mukaan tuomittavista rikoksista säädetyt enimmäisrangaistukset lasketaan yhteen. Toisen, portaittaisen laskentatavan mukaan ankarimpaan enimmäisrangaistukseen lisätään 1 vuosi, jos se on enintään vuosi vankeutta, 2 vuotta, jos se on vähintään 1 vuotta 6 kuukautta mutta alle 4 vuotta vankeutta ja 3 vuotta, jos se on vähintään 4 vuotta vankeutta. Koska ankarin määräaikainen vankeusrangaistus on 12 vuotta (mm. tappo), muodostuu määräaikaisen vankeuden yhteiseksi enimmäisrangaistukseksi $12 + 3 = 15$ vuotta.

Pyrittäessä arvioimaan konkreettisesti yhteisen vankeusrangaistuksen pidentämisen 15 vuodesta 18 vuoteen kustannusvaikutuksia, tarvittaisiin tietoa siitä, mitä muutoksia rikoslain 7 luvun säännöksiin ajatellaan tehtävän. Tällaisia muutoksia saattaisivat olla esimerkiksi jälkimmäisen laskentamallin portaiden väljentäminen, ylimääräisen portaan lisääminen tai jonkinlainen rikoslajikohtainen sääntelymalli.

Tämä vaikuttaa siihen, miten nykyisen rangaistusjakauman voidaan ajatella muuttuvan ja sijoittuvan uuden 18 vuoden enimmäisrangaistuksen tilanteessa. Toteutustavan yksityiskohdilla on olennainen merkitys ankaroitamisesta aiheutuviin lisäkustannuksiin.

Kysymystä voidaan nykytiedoin lähestyä esimerkiksi niin, että oletetaan, että muutoksen johdosta kaikki tai ainakin kaikki tietyn pituuden ylittävät vankeusrangaistukset siirtyvät (venytetään) uudelle asteikolle vastaavalla tavalla kuin ne nykyisellään sijoittuvat voimassa olevalla yhteisen rangaistuksen asteikoille. Esimerkiksi rangaistukset, jotka nyt sijoittuvat välille 4–15 v, sijoittuisivat jatkossa välille 4–18 v. Tällöin bruttovankeusvuosia tulisi lisää noin 211, nettovankeusvuosia ($0,6 * 211 =$) n. 127 ja kustannukset kasvaisivat ($82\ 000\ \text{e/v} * 127\ \text{v} =$) **n. 10 milj. euroa/vuosi**. Jos enimmäisrangaistuksen ankaroitaminen vaikuttaisi rangaistuksiin 2 ja 15 vuoden välillä (2–15 v → 2–18 v), merkitsisi tämä n. 420 bruttovankeusvuoden eli 252 nettovankeusvuoden lisäystä, jolloin lisäkustannukset olisivat **noin 21 milj. e/v**. Jos taas vaikutus kohdistuisi kaikkiin vankeusrangaistuksiin (14 pv–15 v → 14 pv–18 v), merkitsisi tämä n. 1 082 bruttovankeusvuoden eli 649 nettovankeusvuoden lisäystä eli **noin 53 miljoonan euron vuosittaisia lisäkustannuksia**.

Jos taas tällaisen muutoksen vaikutukset rajattaisiin esimerkiksi koskemaan rikoskokonaisuuksia, joissa rikoskokonaisuuden päärikos olisi tappo tai täyttä ymmärrystä vailla tehty murha, ja siihen sisältyisi myös muu rikos, josta on säädetty vähintään 8 vuoden enimmäisrangaistus (kuten törkeä väkivalta- tai seksuaalirikos), arvio vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon lisääntyneistä kustannuksista voisi olla seuraava. Taposta tuomittiin vuonna 2021 päärikosperusteisesti vuonna 29 tapauksessa keskimääräisen ehdottoman vankeusrangaistuksen ollessa runsaat 9 vuotta ja täyttä ymmärrystä vailla murhasta 5 tapauksessa keskimäärin 11 vuodeksi 6 kuukaudeksi vankeuteen. Jos vastaavasta 34 tapauksen tapausjoukosta neljässä olisi 1/3:n lisäämissääntöä soveltaen tullut tuomittavaksi 17 eikä 15 vuotta vankeutta, bruttovankeusvuosia tulisi tästä lisää 8 ja vankeuskustannuksia **noin 0,4 miljoonaa euroa vuodessa**. Todellisuudessa asteikonkorotus ankaroitaisi rangaistuksia yleisemminkin kuin vain esimerkin neljän tuomion tapauksessa. Esimerkkitapauksen tilanteet ovat myös osin päällekkäiset nykyisen yhdistelmä-rangaistuksen edellytysten kanssa.

Esimerkkitapaukset ilmentävät sitä, että niillä muutoksilla rikoslain 7 lukuun, joilla yhteisen rangaistuksen enimmäismäärän ankaroitaminen 18 vuoteen tapahtuisi, on suuri vaikutus vankeusrangaistusten täytäntöönpanon euromääräisiin lisäkustannuksiin.

LIITE lisäselvitykseen VN/12056/2023

Uhrien yleisten tukipalveluiden rahoituksesta

1. Rikoksen uhrin oikeudesta tukipalveluihin

1.1 Uhrien yleiset tukipalvelut

Uhrin oikeudesta käyttää tukipalveluita ja uhrien tukipalveluista saatavan tuen sisällöstä säädetään rikoksen uhrin oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun direktiivin 2012/29/EU (uhridirektiivi) artikloissa 8 ja 9. Artikloiden kohdat 1 koskevat uhrien yleisiä tukipalveluita. **Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että uhrilla on tarpeidensa mukaisesti mahdollisuus käyttää maksutta luottamuksellisia uhrin etua edistäviä uhrien tukipalveluja ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen kuluessa ja tarvittavan ajan sen jälkeen.** Perheenjäsenillä on oikeus käyttää uhrien tukipalveluja tarpeidensa sekä uhuriin kohdistuneen rikoksen johdosta aiheutuneen vahingon suuruuden mukaisesti.

Näiden tukipalveluiden on tarjottava vähintään uhrin oikeuksien käytön kannalta olennaista tietoa, neuvontaa ja tukea liittyen esimerkiksi rikoksesta aiheutuneen vahingon korvaamista koskevien kansallisten järjestelmien hyödyntämiseen tai uhrin asemaan rikosoikeudellisissa menettelyissä, mukaan lukien valmistautuminen oikeuden istuntoon osallistumiseen; tietoa erityistukipalveluista tai niihin ohjaamiseen; emotionaalista tukea; rikoksista johtuviin taloudellisiin ja käytännön kysymyksiin liittyvää neuvontaa sekä tarvittaessa neuvontaa myös toissijaisen ja toistuvan uhriksi joutumisen ehkäisemiseksi.

Uhrien tukipalvelut ja mahdolliset erityistukipalvelut voidaan uhridirektiivin mukaan perustaa julkisina tai valtiosta riippumattomien järjestöjen palveluina, ja ne voidaan järjestää ammattilais- tai vapaaehtois pohjalta.

1.2 Erityistukipalvelut

Uhridirektiivin 8 artikla 3 kohta **edellyttää jäsenvaltioilta myös toimenpiteitä maksuttomien ja luottamuksellisten erityistukipalvelujen perustamiseksi** uhrien yleisten tukipalvelujen lisäksi tai niiden erottamattomina osina taikka annettava uhrien tukijärjestöille mahdollisuus ottaa yhteyttä erityistukea antaviin olemassa oleviin erikoisyksiköihin. Uhrilla oikeus käyttää näitä palveluja erityistarpeidensa mukaisesti ja perheenjäsenillä erityistarpeidensa ja uhuriin kohdistuneen rikoksen johdosta aiheutuneen vahingon suuruuden mukaisesti. Jäsenvaltioiden on rohkaistava uhrien tukipalveluja kiinnittämään erityistä huomiota sellaisten uhrien erityistarpeisiin, joille on rikoksen vakavuuden seurauksena aiheutunut huomattavaa vahinkoa.

Erityistukipalvelujen vähimmäisisällöstä säädetään uhridirektiivissä löyhästi. Kyse on 9 artikla 3 kohdan mukaisesti vähintään väliaikaisen majoituksen tarjoamisesta sekä kohdennetusta ja yhdenmetystä tuesta uhreille, joilla on erityistarpeita. Uhridirektiiviä kohdennetummasta tuesta erityisryhmille (mm. ihmiskaupan uhrin,

terrorismin uhrit, seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi joutuneet lapset) säädetään erityisdirektiiveissä, joita sovelletaan uhridirektiivin lisäksi. Erityistukipalveluita koskevia velvoitteita sisältyy myös Euroopan neuvoston yleissopimukseen, kuten naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehtyyn Euroopan neuvoston yleissopimukseen (SopS 52 ja 53/2015; Istanbulin sopimus).

2. Uhrien tukipalveluiden rahoituksen turvaaminen

2.1 Rikosuhrimaksu tukipalveluiden valtionrahoituksen vahvistuksena

Rikoksen uhreille suunnattujen tukipalveluiden valtionrahoitusta vahvistettiin rikoksentehtäjiltä perittävällä maksulla 1.12.2016 lukien, kun laki rikosuhrimaksusta (669/2015) tuli voimaan. Rikosuhrimaksun on velvollinen maksamaan täysi-ikäisenä rikoksen tehnyt henkilö, jolle määrätään rangaistus sellaisesta rikoksesta, josta voi saada vankeusrangaistuksen. Maksu määräytyy rangaistusasteikon perusteella riippumatta siitä, onko rikoksella uhria. Maksun suuruus on 40 euroa, jos teosta säädetty ankarin rangaistus on enintään kuusi kuukautta vankeutta, ja 80 euroa, jos säädetty ankarin rangaistus on yli kuusi kuukautta vankeutta. Rikosuhrimaksun on velvollinen suorittamaan myös oikeushenkilö, joka tuomitaan yhteisösakkoon. Oikeushenkilöille maksun suuruus on 800 euroa.

Rikosuhrimaksun käyttöönottoa edelsivät uhripoliittisen toimikunnan ehdotukset (Rikoksen uhrien tukipalveluiden järjestäminen ja rahoittaminen, OMML 3/2014, OMML 13/2015). Toimikunta ehdotti rikosuhrimaksun tuottojen käyttämistä uhridirektiivin edellyttämien yleisten uhrien tukipalvelujen ja Istanbulin sopimuksen edellyttämän naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhrien 24/7 auttavan puhelimen rahoittamiseen. Tämä on toteutettu valtion talousarvion oikeusministeriölle kuuluvan momentin 25.01.50 (avustukset) kautta. Valtion vuoden 2023 talousarviossa momentin käyttösuunnitelmassa avustuksiin rikoksen uhrien tukipalveluita tuottaville yhteisöille oli varattuna enintään 5 825 000 euron määräraha, joka sisälsi valtiovarainvaliokunnan ehdottaman lisäyksen (VaVM 37/2022 vp). Rikosuhripäivystyksen (RIKU) ja Nollalinjan toiminnan säännönmukaiseen rahoittamiseen jäi vuonna 2023 yhteensä 5 425 000 euroa.

2.2 Julkinen palveluvelvoite Rikosuhripäivystys-toimintaan

Uhridirektiivin mukaisten uhrien yleisten tukipalveluiden pitkäjänteisen turvaamisen oikeusministeriö on toteuttanut antamalla MIELI Suomen Mielenterveys ry:lle julkisen palveluvelvoitteen vuosille 2018—2027. Velvoitteen keskeinen sisältö on uhridirektiivin 8 artiklan 1 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan mukaisten tukipalveluiden toteuttaminen Rikosuhripäivystys¹-toiminnassa. Palveluvelvoite ei kata todistajiin

¹ RIKUa toteuttavat yhteistyösopimukseen perustuen Ensi- ja turvakotien liitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Kirkkohallitus, Suomen Punainen Risti, Suomen Setlementtiliitto ja MIELI Suomen Mielenterveys ry, joka toimii valtakunnallisena koordinaatiojärjestönä. RIKU on ainoa valtakunnallinen kaikkien uhrien etua edistävä ja heidän läheisiään tukeva tukipalvelujen tuottaja Suomessa. Selvytyden vuoksi voidaan todeta, että MIELI ry:n koordinoima RIKU-toiminta muodostaa vain osan siitä yhdistyksen laajasta järjestölähtöisestä toiminnasta (mm. auttamis-, vaikuttamis-, kustannus- ja koulutustoimintaa), jota eri hallinnonalojen budjeteista julkisesti rahoitetaan.

eikä erityisryhmiin kohdennettavia tukimuotoja, jotka eivät kuulu uhridirektiivin mukaisiin uhrien yleisiin tukipalveluihin.

Velvoitteen antamisella varmistettiin, että jatkuvaluonteinen miljoonien kokoluokkaa oleva valtionavustus tukipalveluiden tuottajalle hoituu EU-tukisäännösten mukaisesti samalla kun harkintavalta palvelun määrittämisessä, luonteessa ja laajuudessa pysyy Suomessa.

Palveluvelvoitteen suorittamisesta maksetaan MIELI ry:lle valtionavustuksena vuosittainen korvaus, joka myönnetään valtionavustusmomentin 25.01.50 (avustukset) rajoissa. Vuonna 2023 korvauksen suuruus on 4 675 000 euroa. Tasokorotus (500 000 euroa) toteutettiin vuodesta 2021 Vastaamo-tapauksesta aiheutuneen palveluntarpeen kasvun vuoksi sekä RIKUn palvelurakenteen kehittämiseksi ja valmiuden vahvistamiseksi kriisitilanteisiin, jotta tukea voidaan tarjota nopeasti suurelle määrälle tukea tarvitsevia.